

Handläggare
Jessica Jerrås
Telefon: 08-50809888

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2024-08-29

Svar på remiss av motion om rädda almarna – ersätt sjuka träd med nya

Förvaltningens förslag till beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Motionen lyfter att träd som tas ned på grund av sjukdom, såsom almsjukan, inte omfattas av stadens övergripande trädmål. Trädmålet går bland annat ut på att ersätta ett nedtaget träd med två nya. I motionen föreslås att de sjukdomsdrabbade träden framöver ska omfattas av trädmålet och att stadsdelsförvaltningarna ska kunna ta del av trafikkontorets medel riktade mot sjukdomsdrabbade träd för att kunna återplantera enligt trädmålet.

Trafikkontoret har det stadsövergripande ansvaret för inventering, fällning och destruering av almsjuka almar i hela staden. Förvaltningen är positiv till trafikkontorets stadsövergripande ansvar eftersom det möjliggör en samlad bild över almsjukans utbredning i staden.

Förvaltningen ser att almsjukan leder till en omfattande förlust av karaktäristiska och värdefulla träd i ett flertal av Kungsholmens centrala parkområden. Detta får konsekvenser för biologisk mångfald samt för estetiska och ekologiska värden. Förvaltningen arbetar för att systematiskt upprätthålla och skapa kontinuitet i trädbeståndet på lång sikt. Plantering och etableringsskötsel av nya träd innebär dock stora kostnader som sträcker sig över flera år. Utöver ordinarie budget ansöker förvaltningen därför även om särskild budgettilldelning i form av exempelvis medel för biologisk mångfald för återplantering av träd. Förvaltningen ser att trafikkontoret bäst kan svara på vilken typ av resurser som skulle krävas för kontorets möjlighet att stå för återplantering efter almsjukan utifrån trädmålets kriterier, även vad gäller parkmark.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bland andra Kungsholmens stadsdelsnämnd över motion från Gabriel Kroon (SD) om att rädda almarna och ersätta sjuka träd med nya. Kommunstyrelsen önskar svar på remissen senast 18 september 2024.

Ärendet

Gabriel Kroon (SD) föreslår i en motion till kommunfullmäktige att trafikinämnden i samråd med stadsdelsnämnderna ska ges i uppdrag att revidera trädmålet så att även träd som fälls på grund av sjukdom inkluderas.

Almsjukan är en svampsjukdom som angriper och tar död på almträd som är en rödlistad art. Sjukdomen sprids lätt, och har kraftigt påverkat almpopulationen. För att försöka minska spridning av sjukdomen, samt för att träden dör till följd av almsjukan, tar staden ned sjukdomsdrabbade almar. I motionen framhävs att detta resulterar i en minskning av träd som leder till förlust av biologisk mångfald och begränsning av gröna värden i stadsmiljön.

Motionen lyfter det stadsövergripande trädmålet som bland annat går ut på att plantera två nya träd för varje träd som staden tvingas fälla. Motionsförfattaren lyfter även att träd som fällts på grund av sjukdom, såsom almsjuka almar, inte omfattas av det gällande trädmålet. Syftet med motionen är att även dessa sjukdomsdrabbade träd ska omfattas av trädmålet för att begränsa minskningen av antalet almar och träd i staden.

Motionsförfattaren menar att trafikkontoret har en större budget än stadsdelsförvaltningarna för återplantering av träd. Därmed har stadsdelsförvaltningarna det svårare att hitta medel för ersättning av nedtagna träd i parker. Motionsförfattaren vill därför se att stadsdelsförvaltningarna ska kunna ta del av trafikkontorets medel som är speciellt riktade mot sjukdomsdrabbade träd.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för stadsutveckling. Stadsdelsnämndens pensionärsråd och rådet för funktionshinderfrågor har beretts möjlighet att lämna sina synpunkter i ärendet och eventuella synpunkter från dem återfinns i protokoll från respektive råd.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen arbetar utifrån stadsdelsnämndens mål om att Kungsholmen ska vara en grön och resilient stadsdel med hög biologisk mångfald bland annat genom olika åtgärder för att

åstadkomma ett hållbart trädbestånd. För att bibehålla och utveckla ett hållbart trädbestånd arbetar förvaltningen med att besiktiga, inventera och mäta in träd i parker och grönområden. Det är viktiga verktyg för att sedan planera för återplantering och förnyring av trädbeståndet. Förvaltningen arbetar efter principen att plantera två nya träd i de fall ett träd behöver fällas i anlagda parker. Almsjukan har gjort att ett stort antal träd har tagits ned och det systematiska arbetet med återplantering fortsätter. Däremot undantas trädfällningar på grund av almsjukan principen om ersättning med två nya träd eftersom detta bland annat inte är ekonomiskt möjligt för förvaltningen.

Beslut om fällning av träd görs efter noga avvägningar. En vanlig anledning till att träd tas ned är att de bedöms utgöra fara för tredje man. Oftast övervägs dock i första hand en säkerhetsbeskränning istället för fällning. I övrigt kan träd som är svårt skadade, döende eller döda tas ned. På de platser där det är möjligt kan förvaltningen bevara stående eller liggande död ved som ett sätt att främja biologisk mångfald.

Förvaltningen ser att almar som drabbas av almsjukan och som till följd av detta fälls, leder till en omfattande förlust av stora och små träd i parker och grönområden. Inom Kungsholmens stadsdelsnämndsområde har konsekvenserna av almsjukan tydligt märkts av vid bland annat Norr Mälarstrands parkstråk, i Råambshovsparken, Smedsudden och längs Kungsholms strandstig. Almarna är ofta storvuxna träd som har stor betydelse för parkernas estetiska, kulturhistoriska och ekologiska värden. Förlust av den rödlistade inhemska almen påverkar också den biologiska mångfalden i stort. I dagsläget sker vanligen ersättning efter nedtagna almar med annan trädsort. Forskning pågår för att få fram resistent almsorter och vissa hybridarter finns att tillgå i begränsad omfattning. Dessa arter kan i vissa fall användas i ersättningen men kunskapen om arternas resistens mot sjukdomen på lång sikt är begränsad än så länge. För att inte gynna spridning av sjukdomen ytterligare kan ett mer varierat trädbestånd i parkerna också vara nödvändigt.

Trafikkontoret har det stadsövergripande ansvaret för inventering, fällning och destruering av almsjuka almar i staden, även på parkmark. Förvaltningen är positiv till att trafikkontoret har det stadsövergripande ansvaret eftersom en samlad bild över almsjukan behövs för att följa sjukdomens utbredning över tid.

Plantering och etableringsskötsel av nya träd innebär stora kostnader som sträcker sig över flera år. Ansvaret för återplantering

av träd delas mellan trafikkontoret och stadsdelsförvaltningarna, beroende på om ersättningen berör parkmark, gata eller torg. För att arbeta med ersättning av nedtagna träd utifrån trädmålet använder förvaltningen utöver ordinarie budget även särskild budgettilldelning i form av exempelvis klimatmedel eller medel för biologisk mångfald. Förvaltningen har kunnat återplantera träd i områden där almar fällt genom planerade investeringsprojekt eller genom tilldelning av särskilda medel. Ett exempel är Smedsudden där tre större almar föll 2022-2023 och förvaltningen genom medel för biologisk mångfald kunde återplantera 11 träd på platsen 2023. Förvaltningen ser dock att mer resurser i form av tid och budget skulle kunna göra att ersättningen kan ske snabbare än i dagsläget. Förvaltningen ser att trafikkontoret bäst kan svara på vilken typ av resurser som skulle krävas för kontorets möjlighet att stå för återplantering efter almsjukan utifrån trädmålets kriterier även vad gäller parkmark.

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Karin Ekrin
Avdelningschef
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Motion om att rädda almarna – ersätt sjuka träd med nya.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Hansson, Stadsdelsdirektör	2024-08-13
Karin Ekrin, Avdelningschef	2024-08-13